

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 27/2017-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] zastúpeného advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Advokátska kancelária, Rožňavská 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 55/2015, 6 Co 92/2015 z 23. februára 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 400/2015 zo 14. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“ alebo „správca konkurznej podstaty“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 55/2015,

sp. zn. 6 Co 92/2015 z 23. februára 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 400/2015 zo 14. apríla 2016.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ bol ako správca konkurznej podstaty zapísaný do zoznamu správcov vedených na krajskom súde podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov a uznesením krajského súdu sp. zn. 1 K 118/2000 zo 4. júla 2000 bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty úpadcu Slovenská kreditná banka a. s. (ďalej len „úpadca“).

3. Listom sp. zn. Spr. 3496/01, Spr. 3028/01 zo 6. júla 2001 krajský súd sťažovateľovi oznámil, že bol vyčiarknutý zo zoznamu správcov konkurznej podstaty, pretože včas neoznámil konkurznému súdu *„vymazanie núteného správcu úpadcu Slovenská kreditná banka, a. s. v konkurze z obchodného registra, v dôsledku čoho bol úpadca bez štatutárneho zástupcu a zároveň, že sťažovateľ nezabezpečil vykonanie účtovnej závierky úpadcu...“*.

4. Vzhľadom na vyčiarknutie zo zoznamu nemohol byť sťažovateľ ako správca ustanovený v iných konkurzných konaniach, preto sa so sťažnosťou 19. júla 2001 obrátil na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ale to na jeho sťažnosť dosiaľ neodpovedalo. Po personálnych zmenách bol sťažovateľ krajským súdom 2. decembra 2004 znovu zapísaný do zoznamu správcov konkurznej podstaty, ale súčasne mu nebol umožnený vstup do justičnej budovy krajského súdu, a preto nemohol zastupovať ani svojich klientov na krajskom súde a tiež na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), čím mu vznikla škoda. Z tohto dôvodu podal žalobu o náhradu škody proti žalovanej – Slovenskej republike, v ktorej tiež žiadal, aby mu bola vyplatená aj náhrada nemajetkovej ujmy. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 1/2005 zo 17. októbra 2014 rozhodol tak, že priznal sťažovateľovi náhradu škody v sume 68 368,90 € ako náhradu ušlého zisku spočívajúceho v odmene správcu, ktorú by získal v konkurzoch, v ktorých nemohol byť ustanovený z dôvodu jeho vyčiarknutia. Okresný súd zamietol žalobu sťažovateľa *„v časti ušlej odmeny správcu konkurznej podstaty správcu v konkurze úpadcu*

██████████ *keďže podľa názoru súdu bol tento nárok uplatnený predčasne...“.* Okresný súd sťažovateľovi *„neprižnal ani náhradu nemajetkovej ujmy za porušenie jeho práv nezákonným vyčiarknutím zo zoznamu správcom, zákazom vstupu do budovy súdu... a na náhradu ušlého zisku titulom odmeny advokáta v konaní sp. zn. 54 Cb/69/1998“.* Okresný súd uložil uznesením z 3. februára 2015 sťažovateľovi zaplatiť súdny poplatok v sume 20 € za podané odvolanie.

5. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu v zamietajúcej časti a uzneseníu o vyrubení súdneho poplatku rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 55/2015, sp. zn. 6 Co 92/2015 z 23. februára 2015 tak, že potvrdil prvostupňový rozsudok v zamietajúcej časti a tiež uznesenie o vyrubení súdneho poplatku. Dovolanie sťažovateľa odmietol najvyšší súd uznesením sp. zn. 8 Cdo 400/2015 zo 14. apríla 2016 ako neprípustné.

6. Sťažovateľ polemizuje a nesúhlasí s právnymi a skutkovými závermi v rozsudku krajského súdu, citujúc z jeho rozhodnutia a tiež aj z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky (25 Cdo 194/2000), a tvrdí, že v jeho prípade tieto sudy *„aplikovali právne predpisy o náhrade škody (§ 1 ods. 1, § 18 ods. 1, § 20 zákona č. 58/1969 Zb., § 442 OZ) v rozpore s ich účelom a zmyslom s dôsledkami extrémnej nespravodlivosti, keď sťažovateľovi neprižnali odškodnenie ušlého zisku, ktorý mu vznikol v dôsledku protiprávneho konania predsedníčky KS BA“.*

7. Obdobne nesúhlasí s ďalšími závermi súdov uvedenými v bode 4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„... Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 23.02.2015, č. k. 6Co/55/2015-424, 6Co/92/2015 porušil základné práva sťažovateľa zaručené v čl. 46 ods. 1, ods. 3 Ústavy SR.

... Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23.02.2015, č. k. 6Co/55/2015-424, 6Co/92/2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

... Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 14.04.2016, sp. zn. 8Cdo/400/2015 porušil základné práva sťažovateľa zaručené v čl. 46 ods. 1, ods. 3 Ústavy SR.

... Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.04.2016, sp. zn. 8Cdo/400/2015 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

... Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd SR sú povinní zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu do dvoch týždňov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

8. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného

práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 264/2011).

10. Sťažovateľ sa domáhal toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy označenými rozhodnutiami menovaných všeobecných súdov (bod 1 a 4) z dôvodov uvedených v bodoch 4 a 6.

11. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom bol v prípade sťažovateľa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov platný do 30. júna 2016.

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou základného práva na súdnu ochranu nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké

skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 252/2012). Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

13. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

14. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

II.A

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa označeného článku ústavy rozsudkom krajského súdu

15. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní

sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím im dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06).

16. Ústavný súd konštatuje, že v časti, ktorou bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 9 C 1/2005 zo 17. októbra 2014 (priznal sťažovateľovi náhradu škody v sume 68 368,90 € ako náhradu ušlého zisku, pozn.) krajským súdom, nemá právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu, pretože mu v tom bráni princíp subsidiarity, keďže v tejto časti bola vec procesne vrátená okresnému súdu, ktorý bude o nej ďalej konať a rozhodovať. Navyše ústavný súd zistil, že sťažovateľ neuvádza v tomto smere v podanej sťažnosti na ochranu svojich práv ani nič podstatné.

17. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

18. Čo sa týka namietaného porušenia základných práv sťažovateľa a jeho argumentácie v bodoch 4 a 6, v ktorej napadol rozsudok krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu v zamietajúcej časti (bod II výroku), ústavný súd konštatuje, že jeho sťažnosť vo vzťahu k namietanému rozsudku krajského súdu je zjavne neopodstatnená, keďže toto rozhodnutie nie je ani arbitrárne, ani zjavne neopodstatnené a jeho závery v tejto časti odkazujúce na rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 6 Co 336/2012 z 20. júna 2013 (na s. 6 a s. 7) sú ústavne akceptovateľné, a nie je žiadny relevantný dôvod na prípadný zásah do právneho názoru krajského súdu.

19. Ústavný súd dodáva, že porušenie označených základných práv podľa ústavy (čl. 46 ods. 1 a 3) neznamena to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08). Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/04, IV. ÚS 252/04).

20. Z tohto dôvodu ústavný súd jeho sťažnosť odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (pozri aj bod 9).

II.B

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa označeného článku ústavy uznesením najvyššieho súdu

21. Obdobne aj vo vzťahu k dovolaciemu rozhodnutiu najvyššieho súdu treba považovať sťažnosť tiež za zjavne neopodstatnenú, vec nemá ústavný rozmer a sťažovateľ v sťažnosti konkrétne vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu neuvádza ani žiadnu ústavne významnú polemiku s týmto rozhodnutím. Ústavný súd navyše konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu (na s. 15), ktorým nezistil zákonné dôvody prípustnosti dovolania podľa vtedy platného procesného kódexu, je jasné a zrozumiteľné a nemožno ho považovať za arbitrárne a svojvoľné rozhodnutie, ktoré by signalizovalo porušenie označených práv sťažovateľa. Ústavný súd pritom nezistil, že by výklad príslušných ustanovení tohto procesného kódexu (Občiansky súdny poriadok) bol popretím ich podstaty a zmyslu. Z tohto dôvodu aj vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2017